

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут
«Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Кафедра міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ
«28» серпня 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини»

вид дисципліни обов'язкова

навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2025 /2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

«28» серпня 2025 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Олена ФАЙЄР, к. юрид. наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин.

Програму затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин

Протокол №1 від «25» серпня 2025 року

завідувач кафедри

(підпис)

Наталія ВІННИКОВА

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини» (бакалаврського рівня)

(підпис)

Наталія ВІННИКОВА

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол №1 від «27» серпня 2025 року

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Ганна ПАНАСЕНКО

(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Правове забезпечення міжнародних відносин» складена відповідно до освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальності 291: «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Правове забезпечення міжнародних відносин» полягає у формуванні у студентів базових знань з основ міжнародного публічного та приватного права.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Правове забезпечення міжнародних відносин» є: формування у студентів практичних умінь та навичок правильного тлумачення та застосування міжнародних нормативно-правових актів та чинного національного законодавства, судової та арбітражної практики, необхідних для їх майбутньої професійної діяльності.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-
Семестр	
3-й	-
Лекції	
32 год.	-
Практичні заняття	
8 год.	-
Семінарські заняття	
8 год.	-
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
72 год.	-
Індивідуальні завдання	
не передбачені	

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна відповідно до ОПП: формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК15. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

формування наступних спеціальних (фахових) компетентностей:

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК14. Здатність аналізувати у своїй роботі чинні міжнародні нормативно-правові акти.

СК17. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування дипломатичних методів вирішення проблем, завдань, конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

1.7. Перелік, результатів навчання, що формує дана дисципліна відповідно до ОПП: Результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини та регіональні студії»:

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН11. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН16. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

РН 19. Аналізувати нормативно-правові документи, правильно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних відносин.

1.8. Пререквізити:

Вивчення дисципліни «Правове забезпечення міжнародних відносин» передбачає попереднє засвоєння кредитів з навчальних дисциплін «Політична географія світу», «Історія міжнародних відносин», «Країнознавчі студії».

2.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Міжнародне публічне право

Тема 1. Поняття та особливості міжнародного публічного права

Поняття, ознаки та функції міжнародного публічного права. Предмет міжнародного публічного права. Міжнародне публічне право як особлива система права. Норма, інститут, галузь міжнародного публічного права. Походження та розвиток міжнародного права. Основні періодизації міжнародного публічного права. Сучасний стан міжнародного публічного права. Співвідношення міжнародного та національного права. Концепції взаємодії міжнародного та національного права. Взаємовплив міжнародного та внутрішньодержавного права.

Тема 2. Норми, принципи та джерела міжнародного публічного права

Поняття, особливості та класифікація міжнародно-правових норм. Імперативні (jus cogens), диспозитивні та рекомендаційні норми. Поняття та особливості основних принципів міжнародного публічного права. Принцип утримання від загрози силою або її

застосування в міжнародних відносинах. Принцип суверенної рівності держав. Принцип вирішення міжнародних спорів мирними засобами. Принцип невтручання в справи, що входять у внутрішню компетенцію держав. Принцип міжнародного співробітництва. Принцип рівноправності і самовизначення народів. Принцип сумлінного виконання міжнародних зобов'язань. Принцип територіальної цілісності держав. Принцип поваги прав людини і основних свобод. Принцип непорушності (недоторканності) державних кордонів. Поняття та види джерел міжнародного публічного права. Міжнародний договір як основне джерело сучасного міжнародного публічного права. Міжнародний звичай як доказ загальної практики, визнаної в якості правової норми. Загальні принципи права, визнані цивілізованими націями, як джерело міжнародного публічного права. Судові рішення і доктрини найбільш кваліфікованих фахівців з міжнародного публічного права різних націй як допоміжний засіб для визначення правових норм.

Тема 3. Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво

Поняття і види суб'єктів міжнародного публічного права. Концепції суб'єктів міжнародного публічного права. Первинні та вторинні суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародна правосуб'єктність. Держава як основний суб'єкт міжнародного публічного права. Суверенітет держави. Міжнародна правосуб'єктність народів і націй, що борються за незалежність. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міждержавних організацій. Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень. Проблеми визнання міжнародної правосуб'єктності за фізичними особами. Поняття визнання у міжнародному публічному праві. Види визнання у міжнародному публічному праві. Визнання держав, урядів, урядів у вигнанні, націй, державоподібних утворень, воюючих та повсталих сторін. Поняття правонаступництва у міжнародному публічному праві.

Тема 4. Відповідальність у міжнародному публічному праві

Поняття, цілі та підстави міжнародно-правової відповідальності. Міжнародне протиправне діяння як фактична підстава міжнародно-правової відповідальності. Класифікація міжнародних правопорушень. Одноактні та триваючі міжнародно-протиправні діяння. Складні правопорушення. Серйозні порушення міжнародно-правових зобов'язань, що впливають з імперативних норм загального права. Відмежування міжнародних правопорушень від схожих (суміжних) діянь. Обставини, що виключають міжнародну протиправність. Види і форми міжнародної відповідальності. Політична та матеріальна міжнародно-правова відповідальність. Особливості відповідальності міжнародних організацій. Відповідальність суб'єктів міжнародного права за шкідливі наслідки дій, не заборонених міжнародним правом. Санкції та контрзаходи.

Тема 5. Територія в міжнародному публічному праві. Міжнародно-правовий статус населення

Поняття та види територій в міжнародному праві. Правовий статус та правовий режим території в міжнародному публічному праві. Державна територія та її складові частини. Територіальний суверенітет держави. Сухопутна, водна, повітряна територія держави, її надра. Умовна (квазі-) територія держави. Способи зміни державної території. Оренда державної території. Поняття державних кордонів, їх види та способи встановлення. Міжнародна територія. Міжнародно-правовий режим Антарктики та Арктики. Території зі мішаним режимом. Міжнародно-правовий режим міжнародних рік, проток та каналів. Території з особливим міжнародним режимом (демілітаризовані, нейтралізовані зони, зони миру).

Тема 6. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів

Історія становлення та зміст принципу мирного вирішення міжнародних спорів. Поняття та види міжнародних спорів. Міжнародний спір та ситуація. Дипломатичні засоби вирішення міжнародних спорів (переговори, добрі послуги та посередництво, обслідування та примирення). Правові засоби мирного вирішення міжнародних спорів (міжнародний

арбітраж та міжнародні суди). Вирішення міжнародних спорів Міжнародним судом ООН. Вирішення міжнародних спорів у межах міжнародних організацій.

Тема 7. Право міжнародних договорів. Міжнародне економічне право

Поняття та джерела права міжнародних договорів. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 року. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 року. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 року. Законодавство України про міжнародні договори та їх дію на території України. Поняття, форма, найменування та структура міжнародних договорів. Класифікація міжнародних договорів. Сторони в міжнародних договорах. Право на участь у міжнародних договорах. Органи держави, які уповноважені на укладення міжнародних договорів. Порядок і стадії укладення міжнародних договорів. Умови дійсності та недійсності міжнародного договору. Припинення договорів та призупинення їх дії.

Тема 8. Право зовнішніх зносин. Міжнародне кримінальне право.

Поняття та джерела права зовнішніх зносин. Система органів зовнішніх зносин. Загальні положення дипломатичного права. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 року. Дипломатичні представництва: поняття, види, функції. Голова та персонал дипломатичного представництва. Порядок призначення глави дипломатичного представництва. Дипломатичний корпус. Дипломатичні ранги і класи. Дипломатичні привілеї та імунітети. Загальні положення консульського права. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 року. Консульські установи: поняття, види. Голова та персонал консульської установи. Штатні та позаштатні (почесні) консули. Порядок призначення голови консульської установи. Консульські привілеї та імунітети. Право спеціальних місій. Конвенція про спеціальні місії 1969 року. Поняття та склад спеціальної місії. Функції спеціальних місій. Початок та закінчення функцій спеціальної місії. Привілеї та імунітети спеціальних місій. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р.

Розділ 2. Міжнародне приватне право

Тема 9. Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права

Поняття та предмет міжнародного приватного права. Поняття приватноправових відносин міжнародного характеру. Види іноземного елементу в приватноправових відносинах. Методи правового регулювання у міжнародному приватному праві (колізійно-правовий та матеріально-правовий метод регулювання). Система міжнародного приватного права, його основні інститути та категорії. Співвідношення міжнародного приватного права з іншими галузями національного права та міжнародним публічним правом. Поняття та види джерел міжнародного приватного права. Міжнародний договір як джерело міжнародного приватного права. Види міжнародних договорів. Міжнародні договори про надання правової допомоги як джерела міжнародного права. Звичай як джерело міжнародного приватного права. Значення звичаїв у регулюванні відносин міжнародної торгівлі, мореплавства та міжнародних розрахунків. Внутрішнє (національне) законодавство як джерело міжнародного приватного права. Законодавство України, яке містить норми міжнародного приватного права. Закон України «Про міжнародне приватне право» 2005 року. Судова та арбітражна практика окремих країн як джерело міжнародного приватного права. Значення доктрини у регулюванні відносин міжнародного приватного права.

Тема 10. Суб'єкти міжнародного приватного права

Фізична особа як суб'єкт міжнародного приватного права. Поняття та колізійні питання громадянства у міжнародному приватному праві. Поняття «особистий закон фізичної особи», критерії його визначення. Правові режими, що надаються іноземцям для

реалізації їх прав та обов'язків (національний, режим найбільшого сприяння, спеціальний, недискримінаційний, привілейований). Особливості правового статусу іммігрантів, іноземців, які тимчасово перебувають на території України, біженців та осіб, яким надано політичний притулок, в міжнародному приватному праві. Юридична особа як суб'єкт міжнародного приватного права. Поняття та ознаки юридичної особи. Поняття особистого закону («національності») юридичної особи та критерії його визначення (принцип інкорпорації, принцип осілості, принцип центра експлуатації, теорія контролю). Правовий статус іноземних юридичних осіб в Україні. Особливості правового статусу транснаціональних корпорацій у міжнародному приватному праві. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права.

Тема 11. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві

Поняття та види колізій у міжнародному приватному праві. Поняття та структура колізійних норм. Загальна класифікація колізійних норм. Основні формули прикріплення (особистий закон фізичної особи; закон «національності» юридичної особи; закон місцезнаходження речі; закон місця здійснення акту; закон місця укладення договору; закон країни-продавця; закон місця виконання договору; автономія волі сторін; закон місця укладення шлюбу; закон місця заподіяння шкоди; закон прапору; закон місця роботи; закон суду, який вирішує спір; закон найбільш тісного зв'язку тощо). Кваліфікація колізійної норми в міжнародному приватному праві. Конфлікт кваліфікацій. Поняття зворотного відсилання та відсилання до права третьої країни в міжнародному приватному праві. Обхід закону в міжнародному приватному праві.

Тема 12. Право власності в міжнародному приватному праві

Загальна характеристика права власності згідно із законодавством України. Поняття володіння, користування та розпорядження як основних повноважень власника. Способи набуття та припинення права власності. Колізійні питання права власності. Закон місцезнаходження речі як основне правило, яке застосовується у регулюванні відносин власності, ускладнених іноземним елементом. Правове регулювання іноземних інвестицій у міжнародному приватному праві. Багатосторонні угоди, що регулюють інвестиційну діяльність: Вашингтонська конвенція «Про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами» 1965 року (Вашингтонська конвенція) та Сеульська конвенція 1985 року «Про створення багатостороннього агентства з гарантій інвестицій».

Тема 13. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві

Поняття та загальна характеристика угод із іноземним елементом. Визначення іноземного елемента в міжнародне право. Особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань у міжнародному приватному праві. Договір міжнародної купівлі-продажу товарів. Ознаки, суб'єкти та загальна характеристика. Договір міжнародного перевезення вантажів, пасажирів та їх багажу. Загальна характеристика, поняття та умови дійсності. Особливості позадоговірних зобов'язань у міжнародному приватному праві.

Тема 14. Сімейні відносини в міжнародному приватному праві

Особливості правового регулювання сімейних відносин в Україні. Матеріальні та формальні умови укладання шлюбу та підстави розірвання шлюбу в різних країнах. Колізійне регулювання укладання та розірвання шлюбу в міжнародному приватному праві. Укладання шлюбу громадянами України з іноземцями як на території України, так і за її межами. Укладання шлюбу в консульській установі або дипломатичному представництві. Визнання шлюбу, укладеного за кордоном, та визнання розірвання шлюбу, що мало місце за кордоном. Спільний особистий закон подружжя. Майнові відносини подружжя в міжнародному приватному праві. Види правових режимів майна подружжя (режим роздільності майна, режим спільності майна, режим відкладеної спільності). Особливості

колізійного регулювання усиновлення в міжнародному приватному праві. Особливості колізійного регулювання аліментних зобов'язань в міжнародному приватному праві. Конвенція про право, що застосовується до аліментних зобов'язань 1973 року.

Тема 15. Трудові відносини в міжнародному приватному праві

Загальна характеристика трудових відносин в міжнародному приватному праві. Поняття та види міжнародної трудової міграції. Міжнародно-правове регулювання праці. Конвенція про захист прав всіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей 1990 року. Роль Міжнародної організації праці у регулюванні трудових відносин у міжнародному приватному праві. Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин. Основні типи колізійних прив'язок у сфері трудових відносин: закон країни праці, закон місця укладення трудового договору; закон місця роботи; закон країни праці; вільний вибір права (автономія волі); закон місцезнаходження роботодавця; закон прапора судна: особистий закон роботодавця. Трудові права громадян України за кордоном.

Тема 16. Спадкові відносини в міжнародному публічному праві

Міжнародно-правове регулювання спадкових відносин. Конвенція відносно міжнародного управління майном осіб, які померли 1973 року. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах 1993 року. Кодекс міжнародного приватного права (Кодекс Бустаманте) 1928 року. Конвенція, що передбачає єдиний закон про форму міжнародного заповіту 1973 року. Конвенція про колізії законів, які стосуються форми заповітів 1961 року. Основні колізії у спадкуванні за міжнародним приватним правом. Спадкування за законом. Спадкування за заповітом. Спадкові права іноземців в Україні. Принцип національного режиму. Особливості спадкування рухомого та нерухомого майна. Спадкові права громадян України за кордоном. Принцип взаємності. Роль і значення договорів про правову допомогу в справах щодо спадкування за кордоном. Роль дипломатичних представництв і консульських установ України за кордоном у сфері захисту спадкових прав громадян України. Правовий режим відумерлої спадщини у міжнародному приватному праві.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п та с	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Міжнародне публічне право												
Тема 1. Поняття та особливості міжнародного публічного права	9	2	2			5						
Тема 2. Норми, принципи та джерела міжнародного публічного права	11	2	2			5						
Тема 3. Суб'єкти міжнародного	11	2	2			5						

публічного права. Міжнародно- правове визнання і правонаступництво												
Тема 4. Відповідальність у міжнародному публічному праві	8	2	2			4						
Тема 5. Територія в міжнародному публічному праві. Міжнародно- правовий статус населення	6	2				4						
Тема 6. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів	8	2				4						
Тема 7. Право міжнародних договорів. Міжнародне економічне право	8	2	2			4						
Тема 8. Право зовнішніх зносин. Міжнародне кримінальне право	9	2	2			5						
Разом за розділом 1	64	16	12			36						
Розділ 2. Міжнародне приватне право												
Тема 9 Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права	7	2				5						
Тема 10. Суб'єкти міжнародного приватного права	7	2				5						
Тема 11. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві	8	2	2			4						
Тема 12. Право власності в міжнародному приватному праві	6	2				4						
Тема 13. Правочини та зобов'язання в	8	2	2			4						

міжнародному приватному праві												
Тема 14. Сімейні відносини в міжнародному приватному праві	6	2				4						
Тема 15. Трудові відносини у міжнародному приватному праві	7	2				5						
Тема 16. Спадкові відносини у міжнародному приватному праві	7	2				5						
Разом за 2 розділом	56	16	4			36						
Усього годин	120	32	16			72						

4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

4.1. Теми семінарських занять

Семінарське заняття – вид навчального заняття, на якому науково-педагогічний працівник організовує дискусію з попередньо визначених проблем.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття та особливості міжнародного публічного права.	2
2	Норми, принципи та джерела міжнародного публічного права	2
3	Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво.	2
4	Відповідальність в міжнародному публічному праві. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів	2
	Разом	8

4.2. Теми практичних занять

Практичне заняття – вид навчального заняття, на якому особи, які навчаються, під керівництвом науково-педагогічного працівника закріплюють теоретичні положення навчальної дисципліни і набувають вмінь та навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Право міжнародних договорів. Міжнародне економічне право	2
2	Право зовнішніх зносин. Міжнародне кримінальне право	2
3	Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві. Право власності в міжнародному приватному праві	2
4	Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві	2
	Разом	8

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Види, зміст самостійної роботи	Кількість
---	--------------------------------	-----------

з/п		годин (денна форма)
1	Поняття та особливості міжнародного публічного права <i>Завдання:</i> ознайомлення з рекомендованою літературою за вказаною темою, коспектування тез, підготовка доповідей 1. Міжнародне публічне право: основи теорії: навчально-методичний посібник / /Х.Н. Бехруз, С.С. Андрейченко, М.В. Грушко та ін. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 252 с. 2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu	5
2	Норми, принципи та джерела міжнародного публічного права <i>Завдання:</i> розглянути питання лекційного матеріалу, звернутись до рекомендованої літератури та підготувати інформаційне повідомлення з медіапрезентацією. 1. Міжнародне публічне право: основи теорії: навчально-методичний посібник / /Х.Н. Бехруз, С.С. Андрейченко, М.В. Грушко та ін. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 252 с. 2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu	5
3	Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно- правове визнання і правонаступництво <i>Завдання:</i> розглянути питання лекційного матеріалу, звернутись до рекомендованої літератури та підготувати інформаційне повідомлення з медіапрезентацією. 2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu	5
4	Відповідальність у міжнародному публічному праві <i>Завдання:</i> поглибити знання за допомогою рекомендованої літератури та інтернет-послань. 1. Антонович М. Міжнародне публічне право: підруч. для студ. закладів вищої освіти. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 516 с. 2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu 3. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws 4. Інтернет портал законодавства ЄС. URL: http://eur-lex.europa.eu	4
5	Територія в міжнародному публічному праві. Міжнародно-правовий статус населення <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал, поглибити знання за обраною темою за допомогою інтернет-посилань та допоміжної літератури, вирішити практичні задачі. 1. Бевза Ю.П., Демчик Н.П., Мота А.Ф. Міжнародне право (у схемах і таблицях): навч. посібник. Електр. навч. вид. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2023. 138 с. 2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu	4
6	Мирні засоби вирішення міжнародних спорів <i>Завдання:</i> розглянути питання лекційного матеріалу, звернутись до рекомендованої літератури та підготувати інформаційне повідомлення з медіапрезентацією. 1. Вареник О. Міжнародна соціальна безпека в умовах військової агресії: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 272 с. 2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu	4
7	Право міжнародних договорів. Міжнародне економічне право <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал, поглибити знання за обраною темою за допомогою інтернет-посилань та допоміжної літератури,	4

	вирішити практичні задачі. 1. Чубарєв В.Л. Міжнародне економічне право: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 368 с. 2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu 3. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws	
8	Право зовнішніх зносин. Міжнародне кримінальне право <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал, поглибити знання за обраною темою за допомогою інтернет-посилань та допоміжної літератури, вирішити практичні задачі. 1. Міжнародне публічне право: основи теорії: навчально-методичний посібник / /Х.Н. Бехруз, С.С. Андрейченко, М.В. Грушко та ін. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 252 с. 2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu 3. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws	5
9	Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права <i>Завдання:</i> поглибити знання за допомогою рекомендованої літератури та інтернет-послань. 1. Федіняк Г.С. Міжнародне приватне право / Г.С. Федіняк. - К. : Юрінком Інтер, 2000 р. 2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: http://eur-lex.europa.eu	5
10	Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права <i>Завдання:</i> поглибити знання за допомогою рекомендованої літератури та інтернет-послань. 1. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с. 2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu 3. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws	5
11	Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві <i>Завдання:</i> розглянути питання лекційного матеріалу, звернутись до рекомендованої літератури та підготувати інформаційне повідомлення з медіапрезентацією. 1. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с. 2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: http://eur-lex.europa.eu	4
12	Право власності в міжнародному приватному праві <i>Завдання:</i> розглянути питання лекційного матеріалу, звернутись до рекомендованої літератури та підготувати інформаційне повідомлення з медіапрезентацією. 1. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с. 2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu	4

	3.Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws	
13	Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві <i>Завдання:</i> звернутись до рекомендованих інтернет-посилань, вирішити практичні задачі та представити їх рішення в команді. 1.Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с. 2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: http://eur-lex.europa.eu	4
14	Сімейні відносини в міжнародному приватному праві <i>Завдання:</i> звернутись до рекомендованих інтернет-посилань, вирішити практичні задачі та представити їх рішення в команді. 1.Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с. 2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu 3.Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws	4
15	Трудові відносини у міжнародному приватному праві <i>Завдання:</i> розглянути питання лекційного матеріалу, звернутись до рекомендованої літератури та підготувати інформаційне повідомлення з медіапрезентацією. 1.Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с. 2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: http://eur-lex.europa.eu	6
16	Спадкові відносини у міжнародному приватному праві <i>Завдання:</i> звернутись до рекомендованих інтернет-посилань, вирішити практичні задачі та представити їх рішення в команді. 1.Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с. 2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: http://eur-lex.europa.eu	5
	Разом	72

6. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання не передбачене навчальним планом.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Використовуються такі методи навчання, як словесні (лекція, бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вирішення задач, відповіді на тести, практична робота) тощо.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (групова дискусія, тренінгові завдання);
- контроль та оцінювання якості підготовки завдань в ході індивідуальної/командної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

При вивченні кожної теми проводиться поточний контроль. На практичному занятті за кожну тему студент може отримати від 5 до 10 балів за різні види завдань та на семінарському занятті – від 1 до 5 балів за різні види завдань (табл. 8.1). Максимально студент може отримати 60 балів в ході семінарських та практичних занять.

Таблиця 8.1

Критерії та методи оцінювання

<i>Методи</i>	<i>Критерії оцінювання</i>	<i>Система оцінювання, бали</i>
Робота над практичними завданнями (вирішення задач)	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно застосовувати нормативно-правові документи та інтерпретувати одержані результати	4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, але припустився окремих несуттєвих помилок	3-3
Робота над командними завданнями (представлення теорії або ідеї у формі презентації та доповіді подальшим наведенням позитивних та аргументованих доводів їх існування та подальше дискусії щодо їх виправданості та цілеспрямованості)	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, виконав ефективно роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, виконав роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	3-2
	виставляється здобувачу вищої освіти, який не досяг цілей завдання, частково виконав роль ділової гри тощо, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку	1
Екзаменаційна робота	виставляється здобувачу вищої освіти, який протягом екзамену відповів на 40 тестових питань з декількома варіантами відповідей і продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу і вміє грамотно інтерпретувати одержані результати	40 тестових питань – 1 бал за кожне питання

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення екзамену. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення зазначених тем.

Структура екзамену: тестові завдання у кількості 40 питань з чотирма варіантами відповідей, де кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал, що сумарно складає 40 балів.

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання																	Екзамен	Сума	
Розділ 1								Розділ 2							Індивідуальне завдання	Всього			
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Не передбачено	60	40	100
3	4	4	4	4	3	4	4	3	4	4	4	4	4	4	3				

T1, T2 ... – теми розділів.

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Екзамен – 40 балів. Відповідно, максимальна кількість набраних балів по вивченню дисципліни складає 100 балів.

Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО.

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю та самостійної роботи.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	Чотирирівнева шкала оцінювання
0– 49	незадовільно
50-69	задовільно
70-89	добре
90-100	відмінно

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Міжнародне публічне право: основи теорії: навчально-методичний посібник / /Х.Н. Бехруз, С.С. Андрейченко, М.В. Грушко та ін. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 252 с.
2. Мальський О.М. Міжнародне торговельне право: навч. посіб. 2-ге вид., перероб і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 728 с.
3. Право та Міжнародне право: навч. посіб. / [уклад.: Л.О. Чернов]. Харків: Право, 2023. 202 с.
4. Вареник О. Міжнародна соціальна безпека в умовах військової агресії: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 272 с.
5. Антонович М. Міжнародне публічне право: підруч. для студ. закладів вищої освіти. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 516 с.
6. Чубарєв В.Л. Міжнародне економічне право: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 368 с.
7. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародне право прав людини: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 564 с.
8. Бєвза Ю.П., Демчик Н.П., Мота А.Ф. Міжнародне право (у схемах і таблицях): навч. посібник. Електр. навч. вид. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2023. 138 с.
9. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.
10. Вайцеховська О.Р. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О.В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с.
11. Міжнародне приватне право. Навчальний посібник. Практикум. / кер. авт. кол. д-р юрид. наук, проф. І.А. Діковська. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 268 с.
12. Міжнародне приватне право: підручник / за заг. ред. Є.М. Білоусова, І.В. Яковюка. Харків: право, 2021. 408 с.
13. Фединяк Г.С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право: підручник. Львів: Алерта, 2021. 524 с.

Допоміжна література:

1. International Law handbook: collection of instruments/ United Nations/ New York, 2017. 681 p.
2. Jan Klabbers. International Law. Fourth Edition. Cambridge University Press, 2023. 350 p.
3. Malcolm N. Shaw. International Law. Ninth Edition. Cambridge University Press, 2021. 1308 p.
4. David Patariaia. International Law: text, cases and materials. Tailor&Francis, 2021. 1128 p.

11. ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕО-ЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Географія. Країни світу. URL: <http://www.geograf.com.ua/countries>
2. Економічні особливості країн Австралії та Океанії. URL: https://www.youtube.com/watch?v=c_pTL2_KQU
3. Енциклопедія сучасної України. URL:

https://esu.com.ua/search_articles.php?id=2657

4. Інститут світової політики. URL: <http://iwp.org.ua/ukr/>
5. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>
6. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: <https://europa.eu>
7. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
8. Політична карта світу. URL: <https://24timezones.com/karta-svitu>
9. Природні унікальні Південної Америки. URL: https://www.youtube.com/watch?v=mfvb3f_fFk8
10. Столиці світу. Тестові завдання. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7DJXFo1lTaA>
11. Цікаві факти про Африку. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=O4sX0tQUDzA>

12. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ПОДОВЖЕННЯ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПОБОРНОЇ СИЛИ

1. В умовах дії обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/розпоряджень ректора/проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

2. Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамени дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Правове забезпечення міжнародних відносин», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=7269>.